

Bakgrunn

Pensjonsreformen

Høringsnotatet, med forslag til lovendringer som er nødvendig for å gjennomføre Stortingets vedtak om ny alderspensjon i folketrygden, er et ledd i gjennomføringen av pensjonsreformen. Reformen skal tre i kraft fra 2010.

- Arbeidet med pensjonsreformen startet i 2001, da regjeringen Stoltenberg I nedsatte Pensjonskommisjonen under ledelse av Sigbjørn Johnsen. Kommisjonen bestod av medlemmer fra partiene på Stortinget samt uavhengige eksperter, og fikk i mandat å utrede hovedmål og prinsipper for en reform av det samlede pensjonssystemet i Norge.
- Bakgrunnen var de problemer og utfordringer dagens pensjonssystem står overfor. I de senere årene har det vært en markert økning i befolkningens levealder, og det forventes at levealderen vil fortsette å øke i årene framover. Det er de yrkesaktive som gjennom sin arbeidsinnsats finansierer folketrygdens pensjoner. Da Folketrygden ble etablert var det 3,9 yrkesaktive per pensjonist. I dag er tallet 2,6. Uten en pensjonsreform forventes forholdet å reduseres ytterligere til 1,7 i 2050.
- Uten endringer i pensjonssystemet vil utgiftene til alderspensjoner i folketrygden alene anslås å øke fra 6 til om lag 15 prosent av verdiskapingen. Aldringen av befolkningen vil også gi økte offentlige utgifter på andre områder.
- Pensjonskommisjonen la fram sin sluttrapport i januar 2004 som NOU 2004:1 Modernisert folketrygd – Bærekraftig pensjon for framtida. Et flertall i kommisjonen foreslo en ny modell for opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden, med blant annet levealdersjustering (delingstall), ny regulering av løpende pensjoner, alleårsopptjening og fleksibel pensjoneringsalder fra 62 år.
- På grunnlag av pensjonskommisjonens sluttrapport la regjeringen Bondevik II i desember 2004 fram St.meld. nr. 12 (2004-2005) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene. I forbindelse med behandlingen av meldingen fattet et bredt flertall på Stortinget i mai 2005 vedtak om hovedprinsippene for en pensjonsreform. Flertallet bestod av Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre.
- Regjeringen Stoltenberg II la i oktober 2006 fram St.meld. nr. 5 (2006-2007) Opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden. Meldingen var en konkretisering av vedtaket i Stortingets pensjonsforlik. Regjeringen foreslo en ny modell for opptjening og fleksibelt uttak av alderspensjon i folketrygden. Stortinget fattet vedtak i april 2007 på grunnlag av Innst. S. nr. 168 (2006-2007). Et flertall bestående av Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre vedtok enkelte endringer, men sluttet seg for øvrig til regjeringens forslag.
- Regjeringen Stoltenberg II sender i januar 2008 ut på høring et forslag til lovendringer som er nødvendige for å gjennomføre Stortingets vedtak om ny alderspensjon i

folketrygden. På grunnlag av høringsnotatet og innkomne høringsuttalelser vil regjeringen i løpet av våren 2008 fremme et konkret lovforslag for Stortinget.

- Etter at endringene i folketrygdloven er vedtatt, vil regjeringen arbeide videre med å tilpasse andre ordninger til den nye alderspensjonen i folketrygden. Tilpasninger i offentlige tjenstepensjonsordninger vil bli vurdert i samråd med partene i arbeidslivet. Et eget utvalg utreder en ny tilpasset AFP-ordning. Regjeringen vil videre fremme forslag til ny uførepensjonsordning, blant annet på grunnlag av NOU 2007: 4 Ny uførestønad og ny alderspensjon til uføre.